

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Miročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-89.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto, dne 25. maja 1935.

Štev. 60.

Naš velesojem

Danes teden bo slovesno otvorjen XV. ljubljanski velesojem, ki bi se skoraj pravilneje imenoval naš slovenski velesojem, ker je po vsej svoji zunanji sliki, vseh svojih razstavah in vsej svoji organizaciji naš, čisto naš velesojem. Vsak paviljon, vse razstave pričajo o našem gospodarstvu, kulturnem in socialnem življenju, da je ljubljanski velesojem najzvestejša slika našega hopenja in razvoja.

In vendar se nekateri tega dejstva ne zavedajo dovolj močno in zato pozabljajo, da bi brez izjeme morali delati na to, da bi naš velesojem napredoval čim bolj, da bi vsako leto podajal bolj razveseljivo sliko našega napredka. Kajti napredek velesoja je naš napredek in njegov uspeh je naš uspeh, ker je postal ljubljanski velesojem že bistven del naše gospodarske in kulturne reprezentance. Silna vrzel bi zazijala, če bi ta reprezentanca odpadla in naša prestolnica bi zdrknila prav občutno navzdol. Čas je, da se vsi brez izjeme tega zavedamo in da tudi temu primerno delamo za napredek velesoja, za napredek naše reprezentativne gospodarske in kulturne razstave.

A da naš ljubljanski velesojem tudi zasluzi večje upoštevanje, so dokazali njegovi uspehi. Tako je brez vsakega dvoma, da naš pohištveni obrt še dolgo ne bi bil na tej višini, če ne bi ljubljanski velesojem poskrbel, da je zaslovel po vsej državi, kajti ta sloves mu je prinesel nova naročila. Za celo vrsto naših domačih obrtov se more reči isto in zlasti za napredek našega gospodinjstva je bil vpliv ljubljanskega velesoja odločilnega pomena. In nadalje cela vrsta njegovih kulturnih razstav, od katerih so nekateri dosegli tako splošno priznanje, da se jih človek tudi po dolgih letih z veseljem spominja. Kartografska razstava, razstava slovenskih cerkva, glasbena razstava itd., vsaka od njih je bila dokumentarčen dokaz našega intenzivnega kulturnega življenja, vsaka je bila pa tudi podnet k novemu napredku.

Bili bi nekaj manj, če ne bi imeli svojega velesoja, mora konstatirati vsak, kdor objektivno presoja naše življenje. In bomo še znatno več, če se nam posreči, da dvignemo naš velesojem še na višjo stopnjo, da bo daljša se koristnejše pobude našemu gospodarstvu in naši kulturi.

Že lani smo opozarjali na nujno potrebo, da dobi velesojem svojo veliko razstavno dvorano, ki bi bila vsaj tako velika, kakor je zagrebška. Naj vendar ne ostane le pri tem predlaganju, temveč naj se že začne z realizacijo tega predloga. Mestna občina je kar dolžna, da ta predlog izvede, ker nihče ni pri napredku velesoja gnetno in kulturno tako zainteresiran kot ljubljanska občina. To tem bolj, ker vsa Ljubljana nima dvorane za res velike množice, da so dostikrat najlepše in najpotrebnejše manifestacije zaradi vremenskih neprilic nemogoče. Prav tako pa tudi veliki in res ljudski koncerti, ker nimamo dvorane, ki bi mogla pri nizkih cenah zbrati tako velike množice ljudstva, da bi bila njih rentabilnost zagotovljena. Ljubljana potrebuje tukšno veliko dvorano in ker nima doslej mestna občina na velesojem niti svojega paviljona, kar pač ne bi smelo biti, naj postavi to dvorano na velesojem.

Ljubljanski velesojem je edinstvena prilika, da najdemo kupce za svoje blago, je obenem najboljša pobuda, da postanejo naši izdelki kakovostno vedno bolj in je tudi najcenejša prilika, da spoznamo tuje izdelke. V interesu vseh nas je zato, da more ljubljanski velesojem te svoje funkcije opravljati čim bolje, zato pa moramo tudi vsi delati in skrbeti za napredek našega velesoja, zato moramo biti vsi propagatorji za njegov uspeh.

Naš slovenski velesojem je ljubljanski velesojem in s tem je jasno povedana naša dolžnost do tega velesoja, pa tudi dolžnost vseh naših javnih korporacij in

vseh uradov. V največjo korist našega materialnega in duhovnega napredka bo, če se bomo vsi zavedali te dolžnosti in jo tudi zvesto izpolnjevali.

Ni pretirano zato, če rečemo, da je napredek našega naroda odvisen od napredka našega velesoja.

Mariborska nabavljalna zadruga drž. nameščencev in obrtniki

V vrstah mariborskih obrtnikov je zavladovalo veliko razburjenje proti Nabavljalni zadrugi državnih nameščencev v Mariboru. Zadruga bo povečala svoj obrat s premestitvijo specerijskega oddelka v nove prostore v poslopiju nekdanje veletrgovine Močivnik in drug na Rotovškem trgu. V te svrhe se sedaj adoptira vse enonadstropno poslopije v notranjosti in zunanosti. Pri teh preureditvah bi dobilo gotovo lepo število mariborskih obrtnikov zasluzka, ki jim ga pa vodstvo zadruge ni privoščilo. Vsa dela namreč izvršujejo — kaznjenci iz tukajšnje moške kaznilnice. Kaznjenci so prebelili in prebarvali vse poslopije zunaj in znotraj, prekrili so streho, ometali poškodovan zid, kaznjenci delajo v notranjosti pode, izdelujejo v kaznilnici pohištvo ter ga bodo sami namestili po prodajalnah in pisarnah. Vsa ta dela trajajo že nekaj mesecev in bodo kmalu dovršena.

Ne vemo, če se mariborski državni uradniki, ki so člani zadruge, zavedajo dalekosežnega pomena takih korakov. V dnevnem časopisju lahko čitajo dan za dnem o propadajočem mariborskem obrtu, na nešteti zborovanjih se lahko osebno prepričajo, kako se obrtništvo proletarizira, vidijo lahko na lastne oči, kako se zapirajo lokali mariborskih obrtnikov eden za drugim in propadajo družine. Državni uradniki obrtnikom ne morejo pomagati, saj so po večini sami slabo plačani siromaki. Toda sedaj je bila prilika, ko njihova bogata zadruga, ki razpolaga z milijonskim pre-

moženjem, preureja nove prodajalne, da vsaj nekaterim obrtnikom dajo priložnost zasluzka. Državni uradniki bi se morali zavedati, da je tudi obrtniški stan važen steber države, ki zasluzi vso podporo in pozornost, da tudi obrtniki s svojimi visokimi davki, ki jih morajo plačevati državi, mnogo prispevajo, da država potem lahko plačuje in vzdržuje svoje uradništvo, da je tedaj denar, ki ga zasluzi obrtnik, v nekem krogetoku ter se povrne nazaj v žep uradnika. Denar pa, ki ga zasluzi njihova zadruga, leži v blagajnah in ga država ne dobi nazaj v obliki davkov. Kaj pomenja dobro situiran obrtniški in trgovski stan za gospodarski in kulturni procvit naših mest, imamo dovolj vzgledov v preteklosti. Kaj je mariborska Nabavljalna zadruga storila pri vsem svojem ogromnem prometu in velikem dobičku za kulturo in gospodarski napredek mesta, ni videti nikjer.

Sicer se nam pa žudno zdi, da je obrtna oblast dovolila, da izvršujejo omenjene adaptacije kaznjenci. Kolikor nam je znano, ne sme prevzemati kaznilnica nobenih obrtnih del in naročil zunaj zavoda, četudi jih naročajo državni uradniki. Zaradi tega bi bilo vsekakor umestno, če bi se mariborski obrtniki obrnili na pristojna mesta, da za točodo kaj podobnega za vedno preprečijo.

Upamo pa, da se bodo tudi druge gospodarske organizacije zganile in poskrbele, da bodo pravice obrtnikov varovane, kakor treba!

Kako je s svetovno krizo?

V teku tisočletij so se krize že opetovano pojavile. Menda bi mogli celo svetopisemsko zgodbo o Adamu in Evi označiti kot prvo krizo. Oba sta živela v raj. Bila sta iz njega izgnana ter sta potem morala v potu svojega obraza delati.

Imamo mnogo poročil iz faraonske in starogrške zgodovine o krizah, ki so se nemadno pojavljale. O njih pričajo papiri in ostraki (črepine za beležke in pobotnice), kakor tudi novci. Iz leta 130 pr. Kr. imamo poročila o polomu denarne vrednosti kot posledici vojne za časa Ptolomeja VIII. Na kamnu ohranjeni obračuni duhovnov iz svetišča na Delasu iz 2. stoletja pr. Kr. govore o strmih dvigih in padcih cen (os, bes) žive, žita, lesa, olja itd.

Dragocen vpogled v porast in omilitev kriz nam pa daje šele znanstveno obdelano statistično gradivo iz konca osemnajstega in začetka devetnajstega stoletja. Od leta 1796. do 1934. so nastopale krize po nekakem pravilu, kar v redu, druga za drugo: najprej v razdobju po 5 do 11 let, naposled so se zgostile na 6- do 8 letna obdobja. Nikdar ni plima naraščala večno, nikdar ni ostala oseka trajna. Imamo zato kaj več upanja?

Kot viške plim (»os« ali »bum«) splošno imenujejo leta 1796, 1801, 1810, 1818, 1826, 1836, 1847, 1857, 1866, 1873, 1882, 1890, 1900, 1907, 1913, 1920, 1928.

Težišča kriz, ki so sledila tem boomom (splošnim dvigom), so vedno drugačna, ali nadprodukcija industrije, poljedelskih produktov, zlata ali pa boleznih na borzah, v veljavah denarja itd.

Nobena prejšnjih kriz pa ni bila zemljepisno tako razsežna in tako strahotno globoka kot je sedanja. V letu 1929. porojeno krizo po pravici imenujemo svetovno, v žalostni paraleli z imenom, ki ga ima poslednja vojna: svetovna vojna.

Glavni znak te gospodarske šibe božje je ogromen zastoj v mednarodni trgovini. Posledica je brezposelnost, ki je v taki meri človeštvo odsihlo, da se ni doživelo. Pregleda v mednarodni brezposelnosti skoro ni mogoče napraviti. Kdo pa je prav za prav brezposeln? Ali le oni, ki je popolnoma brez dela ali pa tudi oni milijoni, ki imajo delo samo po imenu in ki komaj toliko zasluzijo, da se ohranijo pri življenju, pa so tako sramežljivi, da se ne javijo pri državnih uradih za pomoč. Najbolj nezanesljive številke imamo iz U. S. A., kjer pred desetimi leti niti poznali niso socialnega skrbstva. Vsekako je od 9 milijonov brezposelnih v letu 1929 poskočilo to število v letu 1930 na 25 milijonov in v letu 1934 že na 35 do 40 milijonov.

Po prejšnjih krizah se je nihalo polagoma zopet vrnilo na tir gospodarskega kapitalizma. To pot pa ni videti preokreta, in s tem se svetovna kriza od prejšnjih razlikuje; kajti vsi vidimo, da se dandanes majo kapitalizem. Doživljamo, da se uveljavljajo tvornost, podjetnost, uspeh posameznika kot gospodarsko gibalno, hkrati pa grabi za povode tudi država (da ne omenjamo Rusije), in sicer po gibkem načrtu. Združene države ameriške so v letih 1933/1934 uredile delovne razmere s »kodesom«. V Nemčiji je započela država nadzorovati ves uvoz in je v ta namen ustanovila nove oblasti. Skoro vse države (osebito Francija, Poljska, Skandinavija, Švica, Holandska) urejujejo uvoz s kontingenti, izvoz pa nagrajujejo. Vse to pomeni elementarno preobrazitev gospodarstva.

Se v letu 1928. je vladalo blagostanje, četudi je bilo v srednji Evropi bolj navidezno in na kreditu. Industrijska podjetja so izkazovala ogromne dobičke, produkcija se je zvišavala. Zaloge so se silno povečale. Vrednostni papirji so poskočili v vis. Tako

so na primer dosegli papirji trusta za margarino 315% obrestovanje (danes je 72%), koncerna za Philipsove žarnice 810% (danes 220%), indijskega plantažnega koncerna H. V. A. 822% (danes 145%) itd. Sicer pa primerjajte vrednost domačih akcijskih iz leta 1928 dandanašnjim kurzum. Američani so se valjali v zlatu. Množice srednjega stanu so potovale za kratek čas v Evropo; ljudje, ki se jim prej še sanjalo ni, da se bodo kdaj vozili po oceanu, so prišli ter razmetavali dolarje po Parizu.

In po petih, šestih letih?

Milijoni brezposelnih, stradajočih, milijoni kmetov, ki jih mora podpirati država na eni strani, na drugi strani pa nesmiselne zaloge blaga. Kavno mečejo v morje (Brazilija); prisilni zakoli goveje živine zaradi preobilice mleka (Danska); Nizozemska se žiga milijone cvetličnih gomoljev; trsni sladkor omejuje umetno ali pa ga sploh nič več ne pridelujejo (Kuba, Java); z nasilnimi odredbami prepovedujejo plantaže bombaža (U. S. A.), gume, čaja (Indija) itd. To je samo nekaj primerov.

Kaj se je zgodilo?

Po svetovni vojni je sledila svetovna kriza. Le-ta ni posledica samo nekaterih povodov, temveč jo ustvarja niz faktorjev. Vseh povodov in vzrokov ni mogoče naštetiti v nekaj vrsticah. Naštetimo jih samo nekaj.

Že v vojni je bilo mnogo držav odrezanih od svojih naravnih dobaviteljev. Posledica: tisoči novih industrij, poljedelskih in gospodarskih podjetij, ki so bila zbog pomanjkanja delovnih moči opremljena z največjo zmogljivostjo. Politična preobrazba Evrope je ustvarila po vojni mnogoštevilne nove, samostojne državne tvorbe, kakor Estonsko, Litvo, Poljsko, Jugoslavijo, manjšo Avstrijo in Turčijo itd., nove mandate v Siriji, Palestini, novo Rusijo, ki se je od Evrope oddaljila. Ustvarili so se tisoči in tisoči kilometrov novih mej, političnih in ekonomskih.

Nedvomno so bile v novih državah na razpolago nacionalne sile, ki pa so, ubite po duši in telesu od vojne, še dremale.

Čim bolj se odmika vojni čas, tem živahnjeja postaja narodna zavest, tem silnejša želja po politični samostojnosti, čemur naravno sledi tudi nagon po gospodarski samostojnosti za primer vojne in miru. Narodno industrijo ščitimo s carinami, kar je seveda spet povod za ustanavljanje novih domačih industrij. Države z nekaj milijoni prebivalcev so sezidale tvornice, kjer pa je izdelovanje fabrikatov tako malenkostno, da je njih gospodarski obstoj brez velike carinske zaštite in državne podpore skoro nemogoč. Vse te nove industrije so odvzele prejšnjim naravnim dobaviteljem drugih držav naročila, hkrati pa so razvrednotile vsa ta velepodjetja, ki so bila urejena pač samo za izvoz.

Poleg novih državnih tvorb naj omenimo še vojne dolge, ki so globoko vplivali na povojno gospodarstvo. Tega vpliva pa ne smemo precenjevati. S socialnega in moralnega stališča moremo preobličiti pri enem in pomanjkanje pri drugem celo obsojati. Ni pa še zato potrebno, da pride do gospodarskega poloma; kajti preobilica pri sedu se posredno zopet steka v žep revnejšemu v obliki večje potrebe in kupne moči. Videli smo in smo se prepričali, da tudi črtanje vseh medsebojnih vojnih dolgov in vseh reparacij v Evropi kakor tudi onih med Ameriko in Evropo ni ozdravilo svetovne krize. In kaj vse smo pričakovali po Hooverjevemu moratoriju!

(Konec prihodnjič.)

Povečan izvoz lesa v Metkoviću

Izvoz gradbenega lesa skozi pristanišče v Metkoviću je bil v prvi polovici maja rekorden in dosegal skupaj 7 tisoč kubikov, izvoz drv, oreha, javorja za furnir pa 50 vagonov. Hlodi za furnir se izvažajo v Benetke, gradbeni les pa v južna italijanska pristanišča. Računajo v maju še na izvoz 300 vagonov bosanskega gradbenega lesa in do 50 vagonov oreha in javorja.

Olajšave za lesno industrijo

Minister za šume in rude je poslal Centralni industrijski korporaciji na njeno spomenico podoben odgovor glede ureditve lesnega prometa in izvoza. Iz njegovega odgovora posnemamo:

1. Plačila za dobave državnim in rudniškim podjetjem se zavlačujejo zaradi počasnega plačevanja privatnih potrošnikov kakor tudi ustanov, ki kupujejo izdelke drž. podjetij. Zato državna podjetja danes ne morejo dobiti potrebščin drugače ko za 30% višjo ceno ali za gotovino. Koristno bi bilo, da se uvedejo na zastale terjatve 2 odstotne obresti, s čimer bi se zmanjšal dobaviteljev riziko. Obresti bi se priznale samo za nove dobave.

2. Upravičena je pritožba za povračilo carine in davščin, ki so se uvedle po sklenitvi licitacij in na kar je pristal že prejšnji minister. Razlike plača država.

3. Ministrstvo vztraja vedno na tem, naj se poveča uporaba domačega premoga in dovoljuje le uvoz neobhodno potrebnega koksa, misli pa, da je treba predvsem ukiniti ali zmanjšati državne in banovinske trošarine, ki podražujejo sirovine ali pa energijo industriji. Sedanji sistem z visoko obremenitvijo električnega toka državi več

škoduje, ker zastavlja razvoj elektrifikacije. Obdači naj se vselej stvarni zaslužek, ne pa izdelek, ki še omogoča delo.

4. Revizija gozdnih taks se izvaja pri dolgoročnih pogodbah v sporazumu s tvrdkami. Za žage se bo revizija taks opravila na vsako posebno prošnjo.

5. Vprašanje za podaljšanje uredbe o plačevanju na obroke bo ministrstvo obravnavalo, ko dobi predloge gozdne direkcije.

6. Za regulacijo lesnega izvoza se je ustanovil Centralni odbor lesnega gospodarstva za vso Jugoslavijo.

7. Ministrstvo je predlagalo finančnemu ministru, da se cenik za zavarovanje valute prilagodi cenam, ki so dosegljive za les na tujem tržišču.

8. Pobiranje takse za pogozdovanje se more izpremeniti samo z zakonom.

9. Kolikor je znano iz izjav finančnega ministra, se med ostalimi ukine tudi 2% na taksa na sečnjo.

10. Predlog za obnovev poslaništva v Madridu je izročen zunanjemu ministru.

11. Povračilo taks za gozdne izvoznice spreminja ureja finančno ministrstvo v svojem delokrogu.

Uredba o žel. ugodnostni reekspediciji

II.

V. Izravnavanje vozninske razlike

a) Razliko voznine izračunava blagajnik za odpravo blaga na reekspedicijski postaji, in to kadar se blago odpošilja dalje na osnovi izpiska iz tovarne karte. V ta namen mora reekspedient predložiti tovarni list od prve oddajne postaje in izpisek iz tovarne karte. Na določenem mestu izpiska mora reekspedient zahtevati reekspedicijo in uporabo nedeljene vozninske postavke.

Reekspedient in pristojni železniški uradnik morata na izpisku potrditi, da je pošiljka po tovarnem listu do te postaje identična z ono na tovarnem listu od reekspedicijske postaje dalje. Vse obračune razen po oddelku VI. opravlja postajna blagajna.

b) V primerih pod VI. izravnavajo železnice razliko s povračilom brez obresti na osnovi tovarnega lista od prve oddajne postaje, če je bila voznina vnaprej plačana, in duplikata ev. doplačilnega lista ter duplikata tovarnega lista od druge oddaje do končne postaje, kakor tudi na osnovi izpiska iz tovarne karte. Istovetnost pošiljke potrdita reekspedient in uradnik kakor pod a).

c) Ako se povračilo voznine reklamira, je priložiti zgoraj navedene dokumente v roku po oddelku VI.

VI. Dovolitev ugodnostne reekspedicije s povračilom

a) Razlike ne obračunava reekspedicijska postaja v primerih:

1. če je bila med vskladičenjem voznina vrnjena ali izplačana refakcija;

2. če je pošiljka dospela na reekspedicijsko postajo že prekartirana, a se pri

reekspediciji zahteva uporaba celotne postavke od oddajne do končne preko reekspedicijske postaje;

3. ako je voznina od reekspedicijske postaje do nove namembne večja kakor od prve oddajne preko reekspedicijske do končne postaje;

4. ako je bila voznina od prve, odnosno od postaje prekartiranja do reekspedicijske plačana vnaprej.

b) Zahtevo za priznanje ugodnostne reekspedicije treba predložiti v roku treh mesecev od dne, ko je bila pošiljka dalje oddana.

VII. Sprejem blaga v reeksp. ski postaji in vrnitev izpiska iz tovarne karte po poteku roka za reekspedicijo

Ako se pošiljka izda na reekspedicijski postaji ali če ostane na skladišču preko roka, ki ga določa tarifa, mora reekspedient vrniti izpisek iz tovarne karte reekspedicijski postaji.

VIII. Vrnitev blaga ali kesnejša navodila po opravljenem reekspedicijskem postopku

a) Ako da stranka naknadna navodila za pošiljko, ko so bile že opravljene formalnosti reekspedicije, naj se pošiljka zadrži na postaji in njemu vrne ali pošlje na drugo — a ne prvotno postajo, se izravnavajo, dana reekspedientu po oddelku V., razveljavljajo.

Za novo reekspedicijo se več ne priznava ugodnost.

b) Reekspedirana pošiljka se ustavi med potjo za izmeno namembne postaje samo takrat, ako reekspedient vrne železnici razliko voznine, ki mu jo je izplačala. Tudi v tem primeru se več ne prizna za novo ekspedicijo ugodnostna reekspedicija.

(Konec prihodnjih.)

skih paviljonov proti pivovarni Union, bo v času od 27. maja do 16. junija zaradi prireditve velesejma zaprt.

Vsa domača papirna industrija razstavi letos svoje izdelke v paviljonu »M« na XV. Ljubljanskem velesejmu od 1. do 11. junija.

Tekstilna industrija je pri nas tako napredovala, da že docela krije vse potrebe našega trga. Vse sirovine, ki jih potrebuje, najde pri našem kmetu najceneje, zato je tudi cena tekstilnim proizvodom padla za 50 in še več procentov. Na letošnjem XV. Ljubljanskem velesejmu od 1. do 11. junija bomo imeli posebno tekstilno razstavo. Največ bo manufakture in konfekcije. Dalje bodo razstavljene najrazličnejše tkanine, perilo, vezene, čipke. Domača ročna dela bodo zastopana iz vseh tipičnih jugoslovanskih pokrajin in krajev, tako slovenska, hrvatska, bosanska, dalmatinska in srbska. Tudi doma tkane preproge ne bodo manjkale. Posteljno perje, puh, bombaž in žima bodo na razpolago v vseh kakovostih. Pletilna industrija bo pokazala vse vrste izdelkov od finega pletenega perila do kompletnih moških in damskih oblek. Vrvarstva industrija bo podala popolno sliko svojih proizvodov od najnovejših niti in tkiv do najmočnejših in najtrpežnejših vrvi. Vse kar bo obsegala tekstilna razstava na velesejmu, bo samo domači hišni in tovarniški izdelek.

Indeks cen na drobno

Odbor za proučevanje gospodarskih vprašanj pri Narodni banki objavlja aprilski indeks cen na drobno za Beograd. V primeri z aprilom lanskega leta kažejo cene te izpremembe: v skupini živil: cene kmetijskih pridelkov so se dvignile od 65,8 na 68,5 točk, cene obrtno-industrijskih izdelkov so nazadovale od 68,6 na 66,5, kolonialnega blaga pa od 83,4 na 80,6. Totalni indeks za živila se je torej znižal od 72,6 na 71,9. Indeks cen za obleko se je znižal od 77,7 na 73,7, indeks cen za razsvetljavo in kurjavo je padel od 73,7 na 73,2 ter za razno blago od 71,1 na 70,0. Splošni indeks je padel od 71,1 na 70,0. Razen za deželne pridelke so torej padle cene na vsej črti.

Produkcija premoga v Sloveniji nazadovala

V marcu je dosegla proizvodnja v slovenskih premogovnikih 91.994 ton, t. j. za 12.393 ton manj ko v februarju l. 1935 in za 3740 ton manj ko v marcu 1934. Proizvodnja je padla predvsem zaradi znatno manjše oddaje državnim železnicam. Te so vzele v februarju 41.675 ton premoga, marca meseca pa samo 32.423 ton. Skupno je znašala prodaja premoga le 82.824 ton, dočim je znašala v februarju 94.377. Zaloge, ki so se povečale v februarju, so se v marcu neznatno zmanjšale ter znašajo koncem meseca 75.415 ton. Število zaposlenega delavstva je padlo od 5811 v februarju na 5644 v marcu. V še večji meri je padel zaslužek delavstva, in sicer od 5,37 milijona na 4,89 milijona Din v marcu.

Večji izvoz

V mesecu aprilu smo izvozili 324.554 ton blaga v skupni vrednosti 368.214.379 dinarjev, to je za 64.360 ton in za 104'9 milijona Din več ko v aprilu 1934.

Skupno smo v prvih štirih letošnjih mesecih izvozili 1.012.771 ton blaga v vrednosti 1.235'5 milijona Din.

V primeri z izvozom v isti dobi lani se je letos izvoz povečal za 138 ton, po vrednosti pa za 136'5 milijona Din.

Povečal pa se je tudi uvoz

Lani v aprilu smo uvozili 67.883 ton v vrednosti 282'6 milijona Din, letos pa 95.058 ton v vrednosti 325'4 milijona Din, torej letos več za 27.205 ton in pa 42'8 milijona Din.

V prvih štirih mesecih lani smo uvozili 256.875 ton v vrednosti 1.100'4 milijona dinarjev, letos pa 266.634 ton v vrednosti 1.095'2 Din. Po količini je torej uvoz narastel za 9.559 ton ali za 3'8%, po vrednosti pa je padel za 5'15 milijona ali za 0'47%.

Trgovinska bilanca je bila v prvih štirih mesecih aktivna za 140'26 milijona, dočim je bila lani skoraj uravnotežena.

Evropsko letalstvo

Društvo narodov je objavilo pregled trgovinskega in zasebnega letalstva v Evropi, ki kaže škodljivo razcepljenost tega prometa na nacionalne družbe, živeče samo od državnih podpor. Koristi pa od teh podpor nikjer ni. V letih 1930 do 1932 so evropski davkoplačevalci plačali 2 milijardi frankov podpor tem družbam. V letu 1932. so za vsak kilometer plačali potniki 4'75 in države 14'5 frankov. Ves letalski prevoz teh let pa bi mogli opraviti trije železniški vagoni, ki bi dnevno prevozili progo od Londona na sev. Škotsko. Splošno velja, da še nobena država nima rentabilnega letalstva, po odstotkih pa našteva referent Bouché naslednji red: Nizozemska dosega 76 odstotkov, Finska 70, Britanija 61, Danska 55, Nemčija 35, Francija 21, Italija pa samo 8'7 odstotkov pridobitne višine.

Nizozemska krije torej 3/4 svojih letalskih stroškov, Italija niti eno desetino, vsa Evropa skupaj pa niti 1/3. Holandska je središče tega prometa, a tudi Francija in Nemčija bi morali dati boljše rezultate. Poročilo sklepa, da so temu neuspehu vzrok carinske meje in postaje, po nepotrebnem prepovedane cone, nepotrebne prestižne proge itd. Edino rešitev prometnega letalstva vidi v internacionalizaciji po vzorcu spalnih voz in poštne unije.

Že v 24 urah

harva, plešira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skroblu svetlolika srajce, ovratnike in manjete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Politične vesti

Objavljen je bil uradni razglas o rezultatu petomajniških volitev. Od 3,9 milijona vpisanih volitev je glasovalo 2,88 milijona ali 73'72%. Lista Bogoljuba Jevtića je dobila 1,74 milijona glasov ali 60'64%. Lista dr. Mačka 1,07 milijona ali 37'36%, lista dr. Ljotića 24.000 glasov ali 0'84% in lista Maksimovića 33.500 glasov ali 1'16%.

Jugoslovanska vlada je odgovorila z obširno spomenico na odgovor madjarske vlade na resolucijo Sveta Društva narodov z dne 10. decembra, ko je bila ugotovljena sokrivda Madjarske za marsejski atentat vsaj zaradi malomarnosti madjarskih uradnih organov. Na podlagi priloženih dokumentov je naša vlada dokazala, da madjarski izgovori ne drže. Z odgovorom madjarske vlade se Jugoslavija ne more zadovoljiti in ves jugoslovanski narod pričakuje, da bo tudi Društvo narodov odklonilo madjarski odgovor in dalo s tem zadoščenje jugoslovanskemu narodu.

O priliki zasedanja Društva narodov so se sestali v Ženevi zunanji ministri Male antante ter zlasti razpravljali o nenapadalnem paktu med podonavskimi državami.

Na seji sveta Društva narodov je zahteval italijanski delegat Aloisi, da nastopi svet proti Abesiniji, ker vlada tam še vedno suženjstvo.

Madjarski minister zunanjih zadev Kanya je v Ženevi izjavil, da Madjarska ne more pristati na nenapadalni pakt, niti ne na pakt o vzajemni pomoči. Madjarska vztraja pri svoji revizionistični politiki.

Abesinski cesar je izjavil, da bo proglašil mobilizacijo svoje vojske, če bi Italija nadaljevala s svojimi vojnimi pripravami.

Italijanski list »Tribuna« odločno demantira vest, da bi Anglija preprečila prehod italijanskih vojaških transportov skozi Sueški prekop. Uporaba Sueškega kanala je urejena s carigradsko konvencijo iz l. 1888, po kateri mora biti Sueški prekop vedno odprt vsem trgovskim in vojnim ladjam v miru in v vojni.

Italijo so dosedaj veljale vojne priprave v Afriki 628 milijonov lir, kakor je izjavil finančni minister na seji senata.

Italijanski kralj je sprejel v avdienci hedžaškega prestolonaslednika, kar smatrajo italijanski listi za dokaz italo-filiske orientacije Iben Sauda.

Poslanec Najman, predsednik obrtniško-trgovske stranke, ki je dosegla pri čl. nedeljskih volitvah tako krasen uspeh, da je pomnožila število svojih poslancev za pet, je izjavil predsedniku vlade Malypetru, da je njegova stranka pripravljena vstopiti v vlado.

V uradnem kominikeju poljske vlade se odločno demantirajo vse vesti o izpremembah poljske politike. Pilsudskega nasledniki so v podrobnosti poučeni o politiki pokojnega maršala in to politiko bodo nadaljevali z vso odločnostjo.

Številni procesi so se začeli v Italiji proti antifašistom iz Julijske Benečije. Večinoma so bili obtoženci obsojeni na večletne ječe. Med njimi je bilo tudi precej Slovencev.

V mestu Tricase v provinci Apuliji je prišlo do težkih spopadov med kmeti in policijo, ki je streljala na demonstrante. Trije kmetje so bili ubiti, 12 pa je bilo ranjenih.

Italija bo uvedla v šolah Južne Tirolske nemške učne tečaje, ki bodo trikrat tedensko in brezplačni za vse učence. Z uvedbo nemških učnih tečajev hoče italijanska vlada oslabiti učinek hitlerjevske propagande.

Na seji angleške vlade je bil izdelan program za pospešeno povečanje britanskih zračnih sil. Po tem programu bodo angleške zračne sile za 50% močnejše od nemških, ko bo Nemčija dovršila svoj program.

Splošna vojaška dolžnost bo veljala v Nemčiji od 18. do 45. leta. Letos bosta vpoklicana letnika 1914 in 1915.

Francoska vlada bo zahtevala od parlamenta podobna polnomočja za ureditev finančnega stanja, kakor jih je dobil svoječasno Poincaré.

Poveljstvo grške mornarice namerava prirediti s turško mornarico skupne manevre, da bi se doseglo izenačenje v vojaški vzgoji mornarjev.

De Valera je imel v irskem parlamentu govor, v katerem je med drugim dejal, da bo njegova vlada nadaljevala gospodarsko in carinsko vojno z Veliko Britanijo.

Španska vlada je začela v velikem številu izganjati tujece. Predvsem morajo zapustiti Španijo vsi, ki so osumljeni komunistične propagande.

Turčija zgradi dve podmornici, o čemer je obvestila v smislu balkanskega sporazuma grško vlado.

Ljubljanski velesejem

Važno za posetnike

letošnjega Ljubljanskega spomladanskega velesejma

Posetniki velesejma imajo 50% popust na železnicah. Za izrabo tega popusta je izdala železniška uprava posebne železniške izkaznice, ki jih izdajajo blagajne vseh železniških postaj po Din 5.— Vsak posetnik kupi na odhodni postaji tako železniško izkaznico za Din 5.— in celo vozno karto do Ljubljane. Številko vozne karte vpiše postajna blagajna v železniško izkaznico in jo žigosa. Uprava velesejma potrdi obiskovalcu v železniško izkaznico obisk velesejma. Na povratku žigosa železniško izkaznico še blagajna ljubljanske postaje, nakar velja vozna karta za brezplačen povratek po isti ali krajši poti. Železniška izkaznica brez potrdila o obisku velesejma za brezplačen povratek ni veljavna.

Popust velja za dopotovanje v Ljubljano od 27. maja do 11. junija zaključno, za povratek pa od 1. do 16. junija t. l. zaključno.

Zatvoritev poti. Prehod skozi Lattermanov drevored, ki vodi od spodnjega dela bivšega otroškega igrišča mimo velesejem-

Denarstvo

Kaj bo s frankom?

Zaradi že par dni trajajočega odtoka zlata iz Francije se boje francoski finančniki, da pride do nove atake na francoski frank. Ti odtoki zlata so zelo veliki ter je izgubila Francoska banka v zadnjih mesecih za 2 in pol milijarde zlata, ki je odšlo v Ameriko in Anglijo. Nekateri mislijo, da je ataka na frank posledica velikih proračunskih deficitov, ki jih mora premagati francoska vlada. Deficit državnih železnic, deficit v državnem proračunu ter povišani izdatki za vojsko dosegajo vsoto 17 milijard. Francoska vlada sicer zagotavlja, da ta primanjkljaj ne more vplivati na vrednost franka, ker bo krit deloma z izrednim posojilom, na drugi strani pa je tudi francosko narodno gospodarstvo tako bogato, da more prenesti ta primanjkljaj. Nervoznost med francoskimi lastniki zlata povečuje neodločnost vlade, ki še ni povedala, na kak način bo premagala krizo. Verjetno je, da se Franciji posreči ohraniti tečaj franka, ker znaša zlati zaklad Francoske banke še vedno 80 milijard frankov.

Amerika ima vedno več zlata

V preteklem tednu je prišlo iz Francije v Ameriko zopet 64 milijonov dolarjev zlata. Skupno je dobila Amerika v letošnjem letu zlata iz Francije za 167 milijonov dolarjev, poleg tega pa iz Londona za 139 in iz Amsterdama za 112 milijonov dolarjev. Skupno je prejela Amerika letos iz Evrope zlata za 418 milijonov dolarjev. Od stabilizacije dolarja, t. j. od 31. januarja 1934 so Združene države Severne Amerike izvekle iz Evrope za 1312 milijonov dolarjev zlata, in sicer 624 milijonov iz Anglije, 451 iz Francije, 214 iz Nizozemske, 13 iz Belgije in 10 milijonov iz Švice. Celoten zlati uvoz U. S. A. iz vsega sveta je znašal v tej dobi 1,7 milijarde dolarjev. Zlata podloga ameriškega zaklada je dosegla rekordno višino 8803 milijonov dolarjev, t. j. več ko 40% izkazanih zlatih podlog sveta.

Nove devizne olajšave v Avstriji

Po dogovoru finančnega ministra dr. Burrescha in predsednika Narodne banke dr. Kleinböcka s finančnim odborom DN bodo do konca leta transferne omejitve v Avstriji odpravljene. S tem bo odpravljena večina deviznih omejitev iz l. 1931 in 1932, deloma pa je bil v zadnjem času že ves devizni in valutni promet preveden na zasebni kliring. Preko Narodne banke se v zadnjem času sploh niso več vršila izplačila v tujino. Tudi plačila za obrestno in amortizacijsko službo za dolgoročno posojila v tujini so bila prevedena na zasebni kliring. Prvotno se je mislilo, da bi ves devizni in valutni promet zopet prevzela borza, izkazalo se pa je, da je bolj praktičen zasebni kliring pri Žiro in blagajniški družbi. Še so pa ostale v veljavi nekatere manjše omejitve v potniškem prometu in glede posebnih nakazil, toda tudi te bodo postopoma odpravljene.

*

Jugoslovanska banka v Zagrebu izkazuje v poročilu za l. 1934. padec hranilnih vlog od 115,1 na 105,7 milijona, onih v tekočem računu pa od 73,8 na 45,3 milijona.

Francoska banka je povišala obrestno mero od 2 in pol na 3%, da s tem prepreči beg franka.

Eno milijardo lir novih blagajniških zapisov je razpisala italijanska vlada za preteklo proračunsko leto.

Finančni odbor Društva narodov je po poročilu o težkem finančnem položaju Bolgarske dovolil bolgarski vladi, da poviša izdajo blagajniških zapisov na 1400 milijonov levov, vendar pa mora Bolgarska zadoštili predpisom o preventivni mesečni kontroli. Tudi mora Bolgarska v redu plačevati uradnikom plače in upokojemcem pokojnine.

Ameriška vlada je prepovedala uvoz tujega srebrnega denarja ter srebra v palicah. Samo izjemoma se more dovoliti uvoz srebra proti posebnemu dovoljenju vlade.

Občni zbori

Slovenska književna zadruga ima II. občni zbor 29. maja ob 8. uri zvečer v tiskarni Blasnika nasl.

Obrtniška samopomoč, reg. pom. blagajna v Ljubljani bo imela občni zbor v nedeljo 2. junija ob devetih v posvetovalnici Zbornice TOI.

Trboveljska premogokopna družba sklicuje občni zbor na dan 19. junija ob pol 6. Gledališka ulica 8.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Poselna priložnost, njegovega lista

Devizno tržišče

Tendenca nestalna; promet 1,961.660'15 dinarjev.

Devizna kupčija tekočega tedna očituje znatno nazadovanje. V primeri z minulim borznim tednom iznaša padec deviznega prometa nad 2,023.000 Din ali skoro eno tretjino več kot je bilo v tem tednu perfektuirano vseh deviznih zaključkov (vse v tisočih dinarjev):

Amsterdam (devize) 69 (tekoči teden), 108 (minuli teden), Berlin —, 5, Bruselj —, 4, Din deviza 117, 212 avstrijski privatni kliring, Dunaj 947, 696 priv. kliring, Curih 114, 500, London 407, 822 inkl. priv. kliring, Madrid 85, 109 priv. kliring, Newyork 27, 100, Praga —, 1, Pariz 50, 504, Solun —, 31 boni, Trst 146, 586, Stockholm —, 2, Varšava —, 5.

V poedinah devizah je bil dosežen napram prejšnjemu borznemu tednu znatno manjši promet, tako predvsem v Curihu (za 386 tisoč dinarjev), v Londonu (za 415 tisoč), Parizu (za 454 tisoč) in Trstu, katerega je bilo v tem tednu nabavljeno manj za približno 440 tisoč dinarjev. Tokrat ni bilo zaključkov v devizah Berlin, Bruselj, Praga, Stockholm in Varšava. Nasprotno pa je bil živahnejši promet v avstrijskem privatnem kliringu. To pot je bil v avstrijskih šilingih za 251 tisoč dinarjev večji promet nego v preteklem tednu. Dnevni devizni promet je bil tak-le:

dne 20. maja 1935 Din 245.669'33 Din,
dne 21. maja 1935 Din 350.662'35 London,

dne 22. maja 1935 Din 556.148'43 Dunaj,

dne 23. maja 1935 Din 485.578'25 Dunaj,

dne 24. maja 1935 Din 323.601'79 London—Dunaj.

Narodna banka je posredovala kakor doslej v Amsterdamu (za 50.000 Din), Parizu (za 25.000 Din) in v Curihu (za 50.000 dinarjev).

Avstrijski šilingi so se ves tekoči borzni teden trgovali na bazi Din 9'10 do Din 9'20, le včeraj po nekoliko nižjih tečajih in sicer na bazi Din 9'05 do Din 9'15.

Devize	Povpr. Ponudba	Povpr. Ponudba	Povpr. Ponudba	Povpr. Ponudba
	Din	Din	Din	Din
Amsterdam	2977-12	2991-72	2972-50	2987-09
Berlin	1756-08	1769-95	1756-08	1769-95
Bruselj	742-85	747-92	743-21	748-28
Curih	1421-01	1428-08	1421-01	1428-08
London	215-85	217-91	215-91	217-97
Newyork	4362-54	4398-86	4360-77	4397-09
Pariz	289-60	291-03	289-56	291-—
Praga	183-06	184-16	182-85	183-96
Trst	361-71	364-79	360-99	364-07

Od ponedeljka 20. t. m. na petek 24. t. m. so bile dosežene le malenkostne tečajne razlike razen Amsterdama, ki je v tem času popustil za 4'62 točke. Višji je beležil Bruselj (+ 0'36), London (+ 0'06), niže pa Newyork (— 1'77), Pariz (— 0'04), Praga (— 0'21) in Trst (— 0'72). Berlin in Curih sta notirala brez izpremembe. Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče

Tendenca še nadalje stalna.

V tem borznem tednu ni bilo niti prometa niti notic v privatnih papirjih, dočim so državni efekti beležili takole 20. maja in 24. maja 1935:

7% Investicijsko posojilo Din 76'— do 78'—, Din 78'— do 80'—.

8% Blairovo posojilo Din 77'— do 79'—, Din 76'50 do 77'50.

7% Blairovo posojilo Din 72'— do 74'—, Din 72'50 do 74'—.

4% Agrarne obveznice Din 46'— do 47'—, Din 47'— do 47'50.

6% Begluške obveznice Din 65'— do 66'—, Din 64'— do 65'—.

7% Stabilizacijsko posojilo Din 72'— do 75'—, Din 75'— do 78'—.

2½% Vojna škoda Din 370'— do 375'—, Din 370'— do 372'—.

Tekom tega tedna se je dvignil denarni in blagovni tečaj 7% investicijskega posojila za 2 poena, 7% mednarodnega stabilizacijskega posojila pa za 3 poena, med tem ko je 8% Blair popustil za 2½ poena, begluške obveznice pa za en poen v povpraševanju in ponudbi. Na torkovem borznem sestanku 7% mednar. stabilizacijsko posojilo iz l. 1931. ni beležilo.

Žitno tržišče

Tendenca čvrsta.

Cene so ostale tudi v tem tednu neizpremenjene pri koruzi in ovsu ter pri vseh mlevskih izdelkih, dočim se je pšenica podražila za en dinar pri 100 kg.

Zaključena sta bila dva vagona pšenice in pet vagonov koruze. Povpraševanja so čvrstejša po pšenici, kljub temu pa ne pride do večjih zaključkov.

Žito:

Koruz:		
popolnoma suha, s kvalitetno garancijo, free vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu	71'—	73'—
popolnoma suha, s kvalitetno garancijo, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu	70'—	72'—
bela, popolnoma suha, za mletev sposobna, s kvalitetno garancijo, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu	71'—	73'—

Oves:		
zdrav, suh, rešetan, franko vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu	97'—	99'—

Pšenica:		
zdrava, reš. suha, 78 kg, 2%, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu	129'—	131'—
zdrava, reš. suha, 78 kg, 2%, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu	127'—	129'—

Mlevski izdelki:

Moka:		
pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	200'—	220'—
pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	200'—	220'—
pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	180'—	200'—
pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	100'—	180'—

Otrobi:		
pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja	95'—	100'—

Lesno tržišče

Tendenca neizpremenjeno mlačna.

Ker je les določen za izvoz v italijanske kolonije že ves odpremljen, novih povpraševanj pa žal ni, so tudi cene nekoliko popustile.

Sedaj se zopet išče gradbeni material za izvoz v srednjo in južno Italijo in to po cenah, ki so bile pred pomladansko sezono. Povprašuje se večinoma po III., podmeri in kratikah.

V tesanem lesu se še vedno oddajajo trami tanjših dimenzij za izvoz skozi Sušak. Monte blago se prodaja le v manjših količinah.

V trdem lesu se situacija ni izpremenila. Slej ko prej se iščejo podnice ter neobrobjeni hrastovi plohi.

Izvoz oreha je po zdaj veljavnih naredbah zopet prost, vendar pa vezan na določene formalnosti. Predvsem je treba odstopiti eno devetino za kritje potrebe države. To velja tako za rezan kakor tudi za okrogel les.

Za italijanske kolonije se iščejo drva, bukova ali hrastova, in sicer v zelo velikih količinah. Ker pa gre ves izvoz skozi Sušak, Slovenija zaradi previsokih železniških tarif sploh ne more sodelovati.

Oglje se še precej izvažja, med tem ko vlada na našem tržišču z drvmi skoro popoln zastoj.

Produkcija in prodaja parketov je tudi naenkrat zastala, čeravno se je v minulih letih baš v tej sezoni lahko plasiralo največ tega blaga. Temu je mnogo kriva nadprodukcija, dočim so se cene zbog medsebojne konkurence precej znižale.

Na ljubljanski borzi so bile včeraj dosežene te-le cene:

Les:

Smreka, jelka:	Din	Din
Hlodi I., II., monte	100'—	130'—
Brzojavni drogovi	150'—	170'—
Trami merkantilni	150'—	170'—
Filerji do 5/6"	130'—	160'—
Trami ostalih dimenzij	120'—	140'—
Škorete, konične od 16 cm napr.	270'—	300'—
Škorete, paralelne, od 16 cm naprej	300'—	340'—
Škorete, podmerne, do 15 cm	200'—	210'—
Deske-plohi, kon., od 16 cm napr.	240'—	260'—
Deske-plohi, par., od 16 cm napr.	270'—	300'—
Kratice, za 100 kg	28'—	30'—

Naš pravi domači izdelek

Bukev:		
Deske-plohi, naravni, neobrobjeni, monte	250'—	300'—
Deske-plohi, naravni, ostrorobi, monte	350'—	380'—
Deske-plohi, parjeni, neobrobjeni, monte	330'—	380'—
Deske-plohi, parjeni, ostrorobi, I., II.,	580'—	630'—
Hrast:		
Hlodi I., II.	180'—	250'—
Bordonali	720'—	900'—
Deske-plohi, neobrobjeni boules	800'—	830'—
Deske-plohi, neobr. merkantilni	690'—	740'—
Deske-plohi, ostrorobi (podnice)	800'—	820'—
Frizi	550'—	630'—
Oreh:		
Plohi, neparjeni, I., II.,	800'—	900'—
Plohi, parjeni, I., II.	850'—	950'—
Parketi:		
hrastovi, za m²	45'—	55'—
bukovi, za m²	30'—	40'—
Železniški pragovi: 2-60 m, 14x24:		
hrastovi, za 1 komad	30'—	34'—
bukovi, za 1 komad	20'—	22'—
Drva:		
bukova, za 100 kg	10'—	11'—
hrastova, za 100 kg	9'—	10'—
Oglje:		
bukovo, za 100 kg	38'—	42'—
canella za 100 kg	45'—	50'—

Zunanja trgovina

Trgovinsko-industrijska zbornica v Zagrebu sporoča v zagrebških listih, da ima seznam francoskih podjetij, ki imajo francoska dovoljenja za uvoz jugoslovanskega lesa.

O priliki bivanja avstrijskega ministra Stockingerja v Parizu, je bila sklenjena med Francijo in Avstrijo nova preferenčna pogodba, s katero bo mogla Avstrija povečati svoj lesni uvoz v Francijo.

Znižanje carine za uvoz živine iz inozemstva bo zahtevala od vlade občina mesta Prage.

Na Madjarskem je bil sklenjen kartel za juto. Novost tega kartela je, da so iz njega izločeni veletrgovci in bo kartel sam organiziral prodajo svojih proizvodov maloprodajalcem.

Japonska je odpovedala Sovjetski Rusiji ribarsko pogodbo, ker Rusija ni hotela pristati na izpremembe te pogodbe.

Bilance

Tovarna verig d. d. v Lescah izkazuje za leto 1934. izgubo Dir. 61.230 proti 5980 v lanskem letu. Dolžniška postavka beleži 1,56, upniki 4,179, stroji 1,2, zaloge 2,6, plače in mezde 1,66, odpisi 0,1, upravni stroški 1,08, brutto pribitek 3,49 milijona dinarjev.

Kristalum d. d. veleprodaja stekla in porcelana v Zagrebu izkazuje za leto 1934 pri delniški glavnici 250 tisoč 37.059 dinarjev dobička.

Jadranska anonimna družba Cement Portland v Splitu je imela lani 2,756.599 dinarjev izgube.

Dividenda Škodovih zavodov za l. 1934. se bo prvič po l. 1931. plačala, ker je bila zaposlitev vse leto ugodna. Računajo s 24 do 28 kronami na kupon, ki se plačuje na praški borzi po 27 in pol. L. 1930. je bila dividenda 90 kron.

Radio d. d. Beograd je v preteklem letu imel 1'05 milijonov Din čistega dobička proti 440 tisočem dinarjev v letu 1933. V prejšnjih letih je znašala skupna izguba poldrugi milijon dinarjev. Dohodki družbe od naročin so se povečali v l. 1934. od 5'8 na 7'07 milijonov, investicije pa od 4'2 na 7'8 milijonov dinarjev.

Mednarodni lesni promet

Konferenca za les je objavila podatke o evropskem izvozu lesa v prvem četrtletju, in sicer za drva, okrogli les, jamski, papirni les, hlode, pragove, tesani les, doge, žagani les, obeljene deske in zaboje. Skupaj je znašal ta izvoz 3.886.993 kubične metre in je v primeri z lanskim razdobjem nazadovao za 5%.

Posamezne države so izvozile (v tisoč kubičnih metrov, v oklepaju lani):

Norveška 50 (53), Švedska 382 (378), Finska 314 (201), Estonka 42 (14), Letonka 240 (252), Litva 27 (34), Rusija 252 (445), Poljska 640 (885), Češkoslovaška 654 (510), Avstrija 544 (494), Jugoslavija 314.558 (424.521), Rumunska 222 (214). — Velik padec našega izvoza se vidi tudi iz številk za mehki les, ki smo ga izvozili lani 205.617, letos pa samo 166.025 kubičnih metrov. Največji padec pa ima ruski lesni izvoz.

Uvozile so lesa (v tisoč kubičnih metrov): Anglija 598 (620), Iraka 15 (12), Francija 51 (89), Belgija 48 (48), Nizozemska 63 (95), Danska 25 (24), Nemčija 168 (117), Švica 3 (6), Madjarska 91 (115), Italija 337 (358), Grška 30 (21), Španija 22 (15), nordijske 26 (48), Palestina in Irak 43 (56), Egipt 22 (24), Alžir in Tunis 13 (17), Maroko 7 (4), Južna Afrika 33 (30), Severna Amerika 11 (7), Južna Amerika 20 (7), Avstralija 2 (7), ostale zunanje dežele 37 (33).

Darilo za birmo

Marsikateri boter premišljuje, kaj naj bi dal svojemu birmancu za spomin, da mu bo napravil veselje, obenem pa mu tudi koristil. Mestna hranilnica ljubljanska je v ta namen uvedla posebne, okusno opremljene vločne knjižice, ki so prav priporočljivo darilo za birmo. Z naložbo primerne zneska, ki se more vinkulirati tako, da je izplačljiv šele čez nekaj let ali ob polnoletnosti birmanca, se temu pokloni dar, ki na svoji vrednosti vedno narašča, spodbuja birmanca k samostojni štednji, obenem pa ga spominja njegovega botra.

Konkursi in prisilne poravnave

Odpravljen je konkurs Pavla Pelca v Ljubljani, ker je poravnava postala pravno-močna.

Preložen je narek za poravnavo tvrdke Strlič in drug v Zireh na dan 15. junija ob 9. uri pri sodišču v Logatcu.

Potrjena je poravnava Antona Legata, trg. v Ljubljani.

Dobave-licitacije

Nabava pisarniških potrebščin. Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje prvo pismeno licitacijo za dobavo pisarniških potrebščin za iznos ca Din 198.000.—.

Licitacija bo dne 1. junija t. l. ob 11. uri v pisarni ekonomskega odseka, soba št. 42, Sv. Jakoba trg št. 2.

Prva pismena licitacija za 500 kubičnih metrov bukovih drv bolnici za duševne bolezni Ljubljana-Studenec bo 15. junija, za nabavo specerije 21., kruha in mleka 22., mesa in slanina 24., moke in premoga pa 25. junija, vsakokrat ob enajstih. Poljanski nasip 52.

Splošni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema od 29. maja ponudbe o dobavi parketne paste, mila, jeklenih oblancev, sirkovih metel, pralne sode, flanele, kotenine, jule za ribanje, vžgalice, sidla, riževih omel, žimnatih metel in omel ter tepačev. (Pogoji so na vpogled pri oddelku.)

Dne 4. junija bo pri Komandi mornarice v Zemunu licitacija za dobavo gradla in platna. (Pogoji pri komandi.)

Dne 8. junija bo pri Komandi mornarice v Zemunu pismena licitacija za dobavo lanene in konopnene jadrenine.

Dne 4. junija bo pri 1. oddelku Vojnotehničnega zavoda v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo lesa. — (Pogoji so na vpogled pri oddelku.)

Dne 4. junija bo pri Upravi barutane v Kamniku licitacija za dobavo kalijevega solitra in žvepla, dne 5. junija pa za dobavo lesa. — (Pogoji so interesentom na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Dne 11. junija bo pri Dravski direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani licitacija za dobavo tiskovin.

Prodaja. Dne 27. maja bo pri Glavni carinarnici v Ljubljani javna prodaja raznega blaga (svilene, bombažne, volnene in lanene tkanine, čevljev, kave, zdravilnih zelišč, mesnih konzerv, dežnih plaščev, obleke, igrač, konjaka, preparatov, ricinovega olja, steklenih brucevskih posod, vina itd.)

KLIFEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvz. suje
najsolidnejše

KLIFARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Doma in po svetu

Nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič praznuje dne 29. t. m. svojo 85. letnico. Praznik bo njegov jubilej za vso Slovenijo, tako globoko se je s svojimi dejanji zapisal v zgodovino slovenskega naroda. Iz srca mu zato čestita vsa Slovenija k jubileju in z vso slovensko javnostjo vred kličemo tudi mi velikemu sinu našega naroda: Na mnoga leta! Da bi nam bil ohranjen še lepo vrsto let!

Za novega senjsko-modruškega škofa je papež imenoval dr. Viktorja Burića, tajnika duhovnega stola v Bakru. Dr. Burić je bil rojen l. 1897. v Kraljevići kot sin trgovca.

Glavni savez zemljoradniških zadruga je razposlal vsem kmetijskim zadrugam, ki so prejele denarno državno ali banovinsko podporo, da smejo denar porahiti strogo samo za namene, ki jih je odobrilo ministstvo ali banska uprava in se bo zato uvedla strožja kontrola, ker se opaža, da so nekatere nabavljale zadruga uporabljale podporo za druge namene.

50. letnico Jugoslovanske akademije so v nedeljo slovesno proslavili v Zagrebu. Slovesnosti so se udeležili tudi zastopniki ljubljanske Narodne galerije.

Prometni minister je dovolil udeležencem Evharističnega kongresa v Ljubljani 50%no voznino.

Mestni svet v Ljubljani je na svoji zadnji seji sklenil, da se s prihodnjim šolskim letom odpravi prvi razred na ženski mestni realni gimnaziji. Upamo, da bo s tem pospešen prevzem realne gimnazije po državi.

V ravnateljstvu tramvaja in razsvetljave v Beogradu so bile odkrite velike ponesrebe, ki so jih zagrešili uradniki direkcije.

Ves upravni odbor Saveza agrarnih zajednica v Skoplju je bil od kmetijskega ministra suspendiran.

Hrvatski Radiša ima v Jugoslaviji 608 organizacij, v tujini pa 182 podružnic.

Novo palačo Beogradske borze so blagoslovili dne 19. maja.

Ford je povišal delavcem plače in dobivajo ti iste plače ko l. 1929, t. j. 6 dolarjev na dan.

Ker je češkoslovaška vlada prepovedala poljskim aeroplanom prelet čez češkoslovaško ozemlje, je poljska letalska družba ustavila zračni promet na progi Krakov—Brno—Dunaj. Prepoved češkoslovaške vlade je le odgovor na prepoved Poljske vlade, da ne smejo češkoslovaška letala leteti čez poljsko ozemlje.

Sovjetska vlada je sklenila, da zgradi tri enake avione, kakor je bilo ponesrečeno letalo »Maksim Gorki«. S tem hoče vlada poudariti, da se ni letalo ponesrečilo zaradi kakšne konstrukcijske napake. Strokovnjaki pa zatrjujejo, da je imelo letalo konstrukcijsko napako, ker ne bi smelo priti do nesreče, če se malo letalo zadene v tak orjaški avion, kakor je bil »Maksim Gorki«.

Sovjetski listi se v komentarjih o nesreči »Maksima Gorkega« silno pritožujejo nad nediscipliniranostjo sovjetskih pilotov. Ta se ne opaža samo v civilnem letalstvu, temveč tudi v vojnem. Listi zahtevajo zato stroge kazni proti vsem nediscipliniranim pilotom.

Opozicija v madjarskem parlamentu je

razkrila, da je oficijalni vladni kandidat Nikolaus Kenyeres, ki je kandidiral z anti-semitskim hitlerjevskim programom, nihče drug ko Moses Kaufmann, sin pomožnega rabina v Rumuniji.

Na poroki švedske princeze Ingrida z danskim prestolonaslednikom bo zastopanih 26 kraljevskih rodbin.

Največja trgovska hiša v Barceloni je popolnoma pogorela. Gasilci so mogli samo požar lokalizirati.

Dan počitka v Turčiji bo odslej nedelja namesto petka.

Prva velika avtomobilska cesta med Frankfurtom in Darmstadtom je bila v nedeljo slovesno otvorjena. Cesta je 26 metrov široka in so jo začeli graditi pred enim letom.

Obešen je bil v Beogradu Andrija Gređček, ker je bil član teroristične organizacije, pripravil atentat na zagreškega bana, ubil žandarmerijskega podnačelnika ter težko ranil dva orožnika.

V južni Franciji sta trčila dva tovorna vlaka ter se je pri tem vnelo več cistern s plinom. Strojvodja, kurjač in vlakovodja so zgoreli.

Veliki viharji na morju so v marcu uničili 90 ladij, od teh je bilo 36 angleških.

700 primerov svinjske kuge so ta mesec ugotovili v Drinski banovini. V štirinajstih dneh pa je število naraslo še za 290 in je banska uprava zato odredila kolektivno cepljenje in nabavo seruma.

V državi Texas so se ob zadnjem velikanskem deževju razlile reke iz strug in napravile milijonsko škodo, poginilo pa je 18 oseb.

Tržna poročila

Zagrebski tedenski sejem

Ta teden se je dogon živine povečal, zlasti pa je bilo mnogo prašičev in telet. Tujih kupcev pa ni bilo in se je zato prodalo le malo prašičev. Obilo je bilo na trgu krme in prekelj. Cene otave in sena so se dvignile zaradi velikega povpraševanja za pol dinarja pri centu.

Dogon živine je dal 36 bikov, 499 krav, 91 junic, 68 juncev, 83 volov, 281 telet, 611 konj in žrebet, 452 prašičev in 653 puiškov. — Cene za kg žive teže: biki 3, mesarske krave 2'50—3'50, klobasarice 1'50 do 2, junice 3—4 (za pleme 850—950), voli I. vrste 4'50, II. vrste 3'50, bosanski 2'70 do 3, teleta 4'75, zaklana po 6—7, pitane svinje žive 7, navadne 5—6, zaklane 10, pujski do enega leta 9'50, od sesca kos 50 do 60, zaklani 10—12, jagunjeta in ovce 70 do 100 kos, zaklane po 8—10, kože 7—8 dinarjev za kg. Lahki konji so se prodali

jali po 4600—5200 Din par, srednji do 6000, težki do 8000, jahalni 4000 in žrebeta od 850—1200. Konji za zakol so bili po 1'20 do 1'75 dinarja kg.

Poljski pridelki: detelja 40—75, otava 70 do 75, seno 45—70, slama za krmo 40—45, za steljo 30—35 za cent, drva so bila 50 do 60 Din meter, krompir po 0'90—1'10 Din za kg, preklje za fižol kos 15—20 par, grahorica 2'50—3.

Radio-Ljubljana

Nedelja, dne 26. maja: 7.30: O dobrih in slabih lastnostih naših kulturnih tal (ing. Pahor Bogdan) — 8.00: Novice — 8.15: Prenos šolske sv. maše iz franč. cerkve. — 9.00: Versko predavanje (dr. Roman Tominec) — 9.15: Z ruskih poljan. Sodelujejo ga. Popova in g. Drigo (petje), Ciril Debevec (recitacije), radijski orkester in plošče — 11.00: Promenadni koncert vojaške godbe (iz Tivolija) — 12.30: Čas, obvestila, plošče (po željah) — 15.00: Koncert po željah (radijski orkester) — 15.45: Ženska ura — 16.00: Strune milo se glasite. Sodelujejo Marjan Rus (petje), radijski orkester, pevski kvartet »Fantek« — 19.30: Nac. ura: Zakaj moramo misliti na TBC (dr. Aleks. Radosavljević) — 20.00: Rezer-virano za prenos sokolske akademije iz Veliškega Bečkereka, vmes: Čas, poročila, obvestila, vreme, program.

Ponedeljek, dne 27. maja: 12.00: Solnce, maj in cvetke (plošče) — 12.45: Poročila, vreme — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Kino, orglje na ploščah — 14.00: Vreme, spored, borza — 18.00: Na planinah lušno biti! (plošče) — 18.20: Zdravniško predavanje (dr. Bogomir Magajna) — 18.40: Čas, poročila, spored, obvestila — 19.00: Srečku Kosovelu v spomin (recitacije) — 19.30: Nac. ura — 20.00: Prenos opere iz Zagreba, v odmoru: Poročilo o slov. biografskem leksikonu (prof. Fr. Vodnik), čas, poročila, vreme, spored.

Torek, dne 28. maja: 11.00: Šolska ura: Kresniček, spevoigra, izvaja narodna šola iz Most, vodi gđ. J. Wrischer — 12.00: Španska pesem, španski ples na ploščah — 12.45: Poročila, vreme — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Po domače, po domače (»Hmtadra«) — 14.00: Vreme, spored, borza — 18.00 — Otroški kotiček: Mlada harmonikarja, pevček in napovedovalka — 18.40: Čas, poročila, spored, obvestila — 19.00: Zapoji mi pesem, o dekle! Slovenske narodne poje gđ. Stefka Korenčanova — 19.30: Nac. ura — 20.00: Razgled po opernem svetu. Pojeta gđ. Lida Vedralova in g. Gostič — 21.30: Čas, poročila, spored, vreme — 22.00: Moj očka so mi rekli (narodne na ploščah) — 22.30: Angleške plošče.

Naročajte in širite
"TRGOVSKI LIST"

Tovarniško poslopje v Mengšu

z različnimi stroji za tovarno klobukov,
s stanovanjsko hišo, gospodarskimi poslopij itd. ter okoli 4000 m² zemljišča

vse lepo ograjeno
se prodaja

na sodni dražbi dne 5. junija 1935. ob 8. uri pri sreskem sodišču v Kamniku, soba št. 2. Dražbeni pogoji so na vpogled pri sreskem sodišču v Kamniku in v pisarni g. dr. Albin Smoleta v Ljubljani, Dalmatinova ulica 5, kjer so na razpolago tudi načrti in popis strojev.

Trgovci!

Podpirajte domačo industrijo, zato naročite le »Snežinka« milni prašek, ki je zajamčeno neškodljiv ter vsebuje nad 60% mila

IZDELUJE:

Dolničar & Richter
Ljubljana